

tudi v narodnem oziru pošten mož in prijatelj pokojnemu g. Drobniču.

Iz Zreč 6. apr. (Tiralica ali „stekbrief“ po „Tedniku“.) Ko sem danes v krčmi bil, kamor fant časnike s pošte prinaša, pogledam adrese in vidim, da ima adresa V. Kl. najdebelejši list. V list, ki ga redno dobiva, je bila tudi vtaknjena 14. številka „Tednika“. Zatorej vprašam slavno opravištvno „Gospodarja“, če je morda ono pridjalo za posestnika Kl. „Tednik“, (odgovor: Opravištvno ima le z „Gospod.“ opraviti *), al se je pa po poštnih potih to zgodilo? — V Ljubljani morajo presneto veliko denarja imeti, če se „Tednik“ zastonj ljudem vsiluje, ki ga še ne poznajo.

Od sv. Tomaža 6. apr. (Svarilo starišem.) Pretekli teden se je v Ključaroveih naše fare triletni otrok na dvorišči igral, kar prileti konj iz hleva (domači pravijo, da se je odvezal) in otroku desno roko zlomi, kako, tega nihče ne ve. Našli so ubogega fanteka, ko se je v nezavednosti z ulomljeno ročico po tleh kotal, konj je pa po dvorišču skakal. — Enake nesreče, ki se godé pri otrocih brez varhov, se čujejo pogosto. — Stariši, kterim je Bog otročiče v varstvo in izrejo izročil, bodite vendar bolj pazni ná-nje zavoljo Boga! Ako ste jim vi krivi poškodovanega telesa, da morajo vse svoje žive dni kot kruljevci se od mila do draga potikati, kako boste opravičevali svojo vnemarnost? Ali ni tudi v takih okolišinah sramota za hišo, kjer je hromi ubožec doma?

Iz Švicarskega. Katoličanom, ki nočejo pregnanim škofom pokorščine odreči, to je: svoje vere zatajiti, so vzete zdaj vse cerkve, pregnani njih pravi dušni pastirji, prepovedana vsaka božja služba, deljenje sv. sakramentov. Zoper nezaslišano nasilstvo so se usmiljenja vredni stiskani katoličani pri Bernski vladi pritožili, sklicevaje se na člen 44. ustava od l. 1848., ki zagotavlja Švicarjem svobodo vesti, vere in bogočastja, in na člen 42., ki zagotavlja svobodo naseljevanja — duhovniki, domačini se pa iz dežele izganjajo!!

Ta skoz in skoz opravičena pritožba se pa je dne 25. marnja t. l. katoličanom naravnoč odbila! Katoličani so torej v svobodni republiki, v pravni državi — brezpravni postali. In v tem smislu se hoče ustav od l. 1848. letos 19. aprila spremeniti. Najbolj ščuje in sili na to — Bismark po svojih mešetarjih. Tačas, ko se je pritožba katoličanom odbila, je bival pruski general in zastopnik vsak dan v hiši kantonske vlade. Pridno pomagajo tudi prostomavtarji, ki povsod dregajo, kjer koli gre proti kat. cerkvi.

Misli mar vlada s takim nasilstvom švicarskim katoličanom demoljubje vcepiti in utrditi? Kaj še! Katoliških Švicarjev, kterim se vera, cerkve in premoženje pleni, pač ni več volja, da bi

svoje stiskovalce ob času sile še branili. Krv ni voda! Kjer svobode ni, tudi domovine več ni. Suženj je brezdomovinsk!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar niso papeževega pisma zastran verskih predlog Andrassy-u oddali, da odgovor sestavi, marveč so sami neposredno sv. Očetu odpisali. Kaj? to ne ve razun dveh visocih oseb zdaj še nihče. Rusinski nadškof Sembratovič je svoje duhovnike, ki so v državnem zboru za verske postavbe glasovali, kaznoval ter onim, ki so kanoniki, referate (razložbe v škofijskih sejah) vzel, onim pa, ki so dekanji, dekanjsko službo. Vsled tega huda jeza v liberalnem časnikarstvu, češ, da so poslanci za to, kar v zbornici govorijo, neodgovorni. — Toda škof niso kaznovali poslancev, ampak duhovnike, kterim se pač ne spodobi, da so izdajice cerkvenih pravic! Nasproti pa tudi volilci ne pršaajo po neodgovornosti poslancev, marveč jih kličejo po vsej pravici na odgovor. Tako zdaj na Gališkem. Stirje okraji, ki so volili duhovnika Naumoviča, so izročili protest zoper nja postopanje v verskih predlogah naravnoč ministru notranjih zadev. Tudi drugemu so volilci protest poslali. Ali se bo „Narod“ še drznil sklicevati na 12 rusinskih duhovnikov, češ, da postavbe vendar ne morejo tako slabe biti, ako celó kat. duhovniki za nje glasujejo?

Postava za odpravljenje kolka pri časnikarskih in drugih naznanilih je potrjena in velja od 1. julija t. l. — Državni zbor je s zvonovi veliki četrtek tudi utihnil. — Pri obravnavi državnega proračuna se je med drugimi zavrgla tudi resolucija, da se naj samoprodaja soli odpravi. Se ve da, liberalnim doktorjem, kterih je toliko v zbornici, ni treba dober kup soli!

Zastopnik papežev na našem ces. dvoru bode namesto Falcinelli-ja, ki se kot novo izvoljeni kardinal v Rim poda, monsignior Jacobini, ki ima te dni v Beč priti.

Štajersko. Dne 9. maja bode v Slovenjemgradu volitev deželnega poslanca namesto pokojnega Adamoviča. S slovenje-graškim volita šoštanjski in marenberški okraj. Kakor poroča nekdo v „Nar.“, je c. k. namestnija ukazala še ta mesec volilne može iz nova voliti. Kaj da se misli storiti, da bi pošten národen mož zmagal, nam je čisto neznano. Bojimo se pri raztepenosti narodne stranke, da se ne bo zadoستي za to storilo. — 19. maja bo volitev dež. poslanca izmed velikih posestnikov namesto grofa Gleisbacha, ki je poslanstvo odložil.

Tržaško. Predlog laških Tirolcev, da se od nemških sodeželanov odcepijo in poseben dež. zbor zadobijo, in pa srčna vljudnost ustavaške večine v drž. zboru, ki je ta predlog za

*) Tudi ekspedicija tega storila ni, ker nismo kukavice, ki svoja jajca drugim pticam, kakor pravijo, podtikajo. — Ekspeditor M. Jelovšek.

obravnavo sprejela, vse to je vzbudilo pri „Comitato Triestino“ gorko željo po zedinjenju Tržaškega z Italijo. Vlada „Gazzetta d'Italia“ v Rimu je brž to izjavo pobrala in kralju za pisanko prikazala, čes, da „večina Tržačanov“ brepeni po združenju z Italijo! Da bi pa kakih državnih situacij ne bilo, svetuje vladni list Tržačanom, da naj za čas še potrpijo, čes, da se njim sčasoma po mirni poti želje (izdajalske namreč) lahko izpolnijo, vsaj se laškim Tirolcem še hujše godi?! — Kdo je pospeševal — vprašamo — na Tržaškem in Tirolskem poitalijančevanje v prejšnjih časih? Kratkovidna vlada. To je zdaj sad!

Goriški preč. nadškof so v pismu do kardinala Rauscherja izrekli, da se popolnoma strinjajo s spomenico drugih škofov proti vrskim postavam.

Česko. Ker bodo nove volitve — že tretjokrat, odkar se neposredno v drž. zbor voli — hujskajo „mladi“ zdaj s tem, da se šemajo kot Husovci ter hočejo narod naščiti proti dosedanjim („štari“ voditeljem, čes, da ti niso Husovci, ampak klerikalci, ultramontanci, mračnjaki — vse, kakor pri nas! — Kakor pa mož, ki razmere natanko pozna, v „Vtld.“ piše, so to le časnikarske praske; ljudstva se versko ščunvanje ne prime, ki je zares, kakor je pokazal. dr. Rieger v „Pokroku“, zgolj smešna komedija. Jan. Hus in nja privrženci so bili sicer zaslepljeni in trdovratni krivoverci, goreli pa so vendar za vero in bili strašno ostri, v tem ko so sedanji „mladi“ pravi pesjani brez vere.

Vnanje države. Na Pruskem je vlada 31. mare. v ječo zaprla tudi preč. nadškofa Kolonjskega, Melchers-a. Trije škofi so torej že v zaporu, utegne pa tudi druge ista osoda zadeti. Kako dolgo bo to trpelo? „Hvala Bogu“, je rekel nadškof Kolonjski, ko so ga zgrabili, „sè silo so začeli, zmaga se bliža!“ Gotovo; vlada, ki tako postopa, zgubi pri katoličanih vse sočutje, a država brez udanosti ljudstva nema obstanka.

Špansko. Pred morsko trdnjavo Bilbao, ktero oblegajo Karlisti ter so že precej mesta vzeli, so bili od 25—29. marc. krvavi boji, v katerih so, kakor se vidi iz poročil, Karlove čete zmagale. Republikanski armadi stoji zdaj na čelu Serrano, glavar republike, kteremu pomagajo — Prusi, ki so povsod, kderkoli gre zoper postavnost, pravico in posebno zoper vladarje, ki bi bili, kakor Karl, kat. cerkvi in — narodom pravični. — Kakošen da bo vspeh, še ni znano; boj se je po tridnevem premirju zopet začel.

Razne stvari.

(Metrična mera.) — Ravno kar je prišla na svetlo v slovenskem jeziku stenska tabla „novih avstrijskih meterskih mer in uteži, vsled vradnih podatkov po izvirnih obra-

zeih c. kr. prvomerske komisije na Dunaji“. To stensko tablo v velikej obliki je izdelal in zrisal Ernest Matthéy-Guenet v Gradcu, poslovenil jo je Ivan Tomšič, učitelj na c. kr. vadnici v Ljubljani, in se dobiva pri bukvarji Gerberju v Ljubljani po 70 kr. s poštnino vred po 74 kr. Priporočamo to stensko tablo vsem slovenskim učiteljem, da jo vpeljejo v slovenske šole, koder je še nimajo. Na tej tabli so narisane z barvo vse nove mere in uteži v pravej podobi, kakor so same na sebi v resnici. Dalje priporočam tudi dr. Močnikova knjižica „Nova mera in vaga“ to stensko tablo vsem ljudskim šolam kot učni pripomoček. Tudi je za 10 kr. bolji kup nego nemška. — Slovenski učitelji sežite po njej in priporočajte jo tudi po gostilnicah, da se slovenska stvar, ki je z mnogimi stroški na svetlo dana, širi in razproda. (Uč. Tov.)

(Previdni srenjčani.) Srenja Pacinjska blizo Ptuja je pri dež. odboru že vložila prošnjo v srenjskih zadevah, katero je na podlagi srenjskih obravnav v poslednjem deželnem zboru „Gospodar“ v številu 11. načrtal. Isto namerava srenja pri sv. Ilu na Goričkem. — Prosimo še enkrat društva, druge narodnjake, kterim je blagor srenj na srci, da ljudem stvar razložijo, ktera je bila na tanko popisana in je tako silno važna. Več ko pride prošinj v enakem smislu na dež. odbor, bolj se je nadjeti, da se bo srenjska postava res tako preuredila, kakor je našim potrebam primerno, za nas koristno. Le ne rok križem držati!

(Gojzdni požar.) Veliko nedeljo predpoldne je na drugi strani grof Brandisovega gojzda pri Mariboru veliko lesa, pravijo do 10 oralov, pogorelo. „Mbg. Ztg.“ ugiblje, da je streljanje požara krivo. Toda v tem zakotju se ne razodeva s streljanjem velikonočno veselje, marveč se tukaj — na splošno pohujšanje — vlačugarstvo potika, in tobakarska vnemarnost kacega vlačugarja utegne škodo kriva biti.

(Skrb za pravo vino in boljše prodajo.) V nedeljo 22. marc. so se v ta namen posvetovali posestniki vinogradov in krčmarji v Mariboru in sestavili odbor 12 udov, kteremu je načelnik Fr. Bindechner. Odbor dela priprave za občni zbor vinorejcev in krčmarjev v saboto 11. aprila ob 10. uri predpoldne pri Götzu. Na dnevnem redu bodo prošnje do ministerstva: 1. proti umetnemu napravljanju vina, 2. da se postavijo zapriseženi vinski mešetarji, 3. da se vžitninski davek vravna, 4. da se odpravijo napake pri razpošiljanju vina po železnicah.

(Kmetje! zavarujte svoja poslopja, pa modro!) Dne 8. sušca t. l. je blizo Konjic kmetu pogorel hlev z vso krmo vred. Kmet je bil svoje dni zavarovan, pa zanikarnež že 4 leta ni zavarovanja nič plačal. Drugi den je hitro letel hišo iz nova zavarovat, alj za hlev ne dobi beliča. — Lansko jesen je pa v Konjiškem okraju pogorel drug, ki je imel svoja poslopja pri graški vza-